

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคุกคามสุขภาพ การเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานกลุ่มทำโครงการ กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานทำโครงการที่ทำงานในขั้นตอนการทำหัวร่วมและตุ้มร่วม ขั้นตอนการทำซี่ค้ำร่วมและซี่กลอนร่วม และขั้นตอนการขึ้นรูปโครงการ ที่ทำงานในตำบลแม่คืออำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 226 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด รวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกันยายน ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์ปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน การเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงาน ที่ดัดแปลงจากแบบสัมภาษณ์ปัจจัยคุกคามสุขภาพ ภาวะสุขภาพ การบาดเจ็บและเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการทำงานของชาวพรรณน จันทรประสิทธิ์ และคณะ(2553) ร่วมกับการทบทวนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลและการประกอบอาชีพ 2) ปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานและ 3) การเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน แบบสัมภาษณ์ดังกล่าวผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .99 ทดสอบค่าความเชื่อมั่นกับพนักงานกลุ่มทำโครงการหมู่ที่ 6 ตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ไม่ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย ประเมินโดยใช้สัมประสิทธิ์คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20 [KR-20]) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์โดยรวมเท่ากับ 0.85 โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ในแต่ละด้านทั้งปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานและการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

ผลการศึกษาในส่วนของการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากสภาพแวดล้อมการทำงาน พบว่า ปัจจัยคุกคามสุขภาพที่สำคัญ คือ ปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านการยศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างส่วน

ใหญ่มีการใช้มือหรือแขนทำงานซ้ำๆ (ร้อยละ 94.25) มีการนั่งกับพื้นตลอดระยะเวลาการทำงาน (ร้อยละ 89.38) มีการบิดเอี้ยวตัว ก้มตัวขณะทำงาน (ร้อยละ 82.30) รองลงมา คือ การสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านเคมี ได้แก่ สัมผัสกับฝุ่นไม้ ร้อยละ 55.75 ส่วนการสัมผัสปัจจัยคุกคามด้านกายภาพ ได้แก่ สัมผัสเสียงดังรบกวนการได้ยิน (ร้อยละ 29.65) ทำงานในที่แสงสว่างไม่เพียงพอ (ร้อยละ 18.14) และการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านชีวภาพ ได้แก่ ที่ทำงานมีสัตว์มีพิษ ร้อยละ 21.68 ส่วนสภาพการทำงาน พบว่า ทำงานกับเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ของมีคม (ร้อยละ 97.79) ทำงานกับวัตถุฉุนในการผลิตที่มีความคม (ร้อยละ 85.84)

สำหรับการเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามจากการทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้การเจ็บป่วยจากการทำงานที่พบมากที่สุด ได้แก่ การเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านกายภาพ คือ มีอาการปวดไหล่และแขน (ร้อยละ 76.52) ปวดกล้ามเนื้อหลัง (ร้อยละ 65.04) ปวดกล้ามเนื้อคอ (ร้อยละ 50.44) และปวดมือ ข้อมือและนิ้วมือ (ร้อยละ 48.15) รองลงมา คือ ความเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านกายภาพ คือ มีอาการชาบริเวณปลายมือหรือปลายนิ้วมือ (ร้อยละ 53.98) กล้ามเนื้อตื้อจากแสงสว่างไม่เพียงพอ (ร้อยละ 16.81) มีอาการหูอื้อได้ยินเสียงพูดคุยไม่ชัด (ร้อยละ 15.04) ส่วนการเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านเคมี คือ ผื่นคันตามผิวหนัง บริเวณมือ แขน ลำตัว (ร้อยละ 34.51) มีอาการน้ำมูกไหล ไอ จามและแสบจมูก (ร้อยละ 21.68) และหอบหืดหายใจลำบาก (ร้อยละ 8.41) และการเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านชีวภาพ คือ สัตว์มีพิษกัดต่อย ร้อยละ 4.42 ทั้งยังพบกลุ่มตัวอย่างที่สัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานมีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและบาดเจ็บจากการทำงาน เช่น การสัมผัสเสียงดังมีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการหูอื้อหรือได้ยินเสียงพูดคุยไม่ชัด 8.3 เท่า ($p = .000$) การทำงานในที่ที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอมีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการกล้ามเนื้อตื้อ 4.7 เท่า ($p = .000$) การสัมผัสฝุ่นไม้มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการน้ำมูกไหล ไอ จาม แสบจมูก 2.7 เท่า ($p = .005$) และการยืนทำงานเป็นเวลานานๆ มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการปวดเข่า 3.2 เท่า ($p = .016$)

สำหรับการบาดเจ็บจากการทำงานในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับบาดเจ็บจากการทำงานร้อยละ 23.45 การบาดเจ็บเกิดขึ้นในขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำๆ และซ้ำๆ กันมากที่สุด คือ ร้อยละ 55.40 การบาดเจ็บมีลักษณะเป็นแผลตื้น ร้อยละ 36.49 และแผลลึก ร้อยละ 31.08 สาเหตุของการบาดเจ็บเกิดจาก วัตถุ สิ่งของ ตัด บาดหรือทิ่มแทงอวัยวะ ร้อยละ 70.27 อวัยวะของร่างกายที่ได้รับบาดเจ็บ ได้แก่ นิ้วมือ ง่ามมือ ข้อมือ (ร้อยละ 67.57) สำหรับความรุนแรงของการบาดเจ็บ พบว่า บาดเจ็บเล็กน้อยโดยไม่ต้องหยุดงาน (ร้อยละ 68.92) ทั้งพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่

ทำงานกับเครื่องจักรที่ไม่มีเครื่องป้องกันมีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บที่อาจเกี่ยวเนื่องจากการทำงาน 6.3 เพื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .000$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการดำเนินการแก้ไข ป้องกันและควบคุมปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดจากปัจจัยคุกคามสุขภาพและสภาพการทำงาน ตลอดจนการลดความเสี่ยงจากการทำงานในคนงานกลุ่มทำโครงการ ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การให้บริการส่งเสริมสุขภาพตามบริบทการทำงานของกลุ่มตัวอย่างทั้งในระดับบุคคลและกลุ่มคน ดำเนินกิจกรรมสนับสนุนให้คนงานมีความรู้ในการป้องกันการเกิดอาการผิดปกติของระบบโครงร่างกล้ามเนื้อ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงาน เพื่อลดความเสี่ยงจากสภาพการทำงานที่ไม่เหมาะสมตามหลักวิชาการและสอดคล้องกับบริบทการทำงาน

2. การศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการบาดเจ็บจากการทำงาน โดยให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่างในด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่ถูกต้องตามหลักอาชีวอนามัย ประโยชน์ของการใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเอง เพื่อป้องกันการเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวเนื่องจากการทำงาน

3. การจัดบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นและให้บริการสุขภาพแก่คนงานที่มีอาการเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่อาจเกี่ยวเนื่องจากงาน รวมทั้งการปฐมพยาบาลและการส่งต่อคนงานที่เจ็บป่วยในกรณีที่ต้องอาศัยการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการและการตรวจวินิจฉัยโดยแพทย์

4. การจัดบริการฟื้นฟูสภาพ โดยการติดตามเยี่ยมผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยและบาดเจ็บจากการทำงาน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันภาวะแทรกซ้อน ลดขนาด ความรุนแรงของการเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวเนื่องจากงาน รวมทั้งการวางแผนดำเนินงานเพื่อฟื้นฟูสภาพของกลุ่มตัวอย่างภายหลังจากการเจ็บป่วยและบาดเจ็บจากการทำงาน

5. การศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อหาแนวทางในการร่วมแก้ปัญหาลดความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวเนื่องจากการทำงานร่วมกัน โดยประสานงานกับทีมสุขภาพ อาทิ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล คนงานกลุ่มทำโครงการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการยศาสตร์ โดยใช้วิธีการประเมินปัจจัยด้านการยศาสตร์และกลุ่มอาการในระบบ โครงร่างกล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี ระหว่างปัจจัยด้านการยศาสตร์ที่ทำให้เกิดอาการเจ็บป่วยในระบบ โครงร่างกล้ามเนื้อ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหานั้นที่ตรงตามสาเหตุที่ทำให้เกิดอาการเจ็บป่วย
2. ควรมีการศึกษาแบบไปข้างหน้า (prospective study) เพื่อเป็นการเฝ้าระวังปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานและติดตามอาการหรือความเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved